

Bilag 1 – Tilgang: Antropologiske undersøgelser

Grundlæggende er antropologi en læren om mennesker, der fokuserer på vores relationer til hinanden og hvordan vi er sammen socialt (Hylland Eriksen, 2004), dvs. antropologer studerer det levede liv, og hvad der skaber sammenhæng i fællesskaber. Som Hastrup, Rubow, & Tjørnhøj-Thomsen formulerer det, studeres rammerne for menneskelige praksisser, de, der gør selv variationer genkendelige og acceptable (2011). Den type viden man søger, er således ikke objektive 'sandheder' eller 'typiske versioner' af menneskers praksisser. For relationer kan ikke dokumenteres i simpel forstand, som Hastrup formulerer det, men de kan erfares i praksis ved fordomsfrit at udsætte sig for andres selvfølgheder (2003).

For at studere menneskelige praksisser er det nødvendigt at trække på en vifte af metoder, der afhænger af hvilke fællesskaber der skal undersøges, og hvad man ønsker at vide noget om. Antropologer kan fokusere på alle slags aspekter af hverdagsliv. Det kan ske over alt i verden inkl. Danmark, og der kan fokuseres på aspekter som arbejdsliv, fritid, skoleliv, ældrelev og meget andet. Det er også værd at være opmærksom på, at menneskelige relationer indgår, både når vi fysisk er sammen og i virtuel kommunikation.

Feltarbejde som metode

Begrebet feltarbejde dækker over forskellige konkrete metodiske teknikker til at indsamle viden, altså studere de kulturelle processer, hvorigennem betydninger bliver til i sociale rum. Herigennem er det muligt at studere fællesskabers relationer mellem kendsgerninger, fortællinger, erfaringer, tavsheder og forestillinger (Hastrup, 2010). Den type viden kan man få indblik i gennem deltagerobservation, dvs. hvor man tager ud og er deltager i andres hverdagsliv og taler med dem om det, og på baggrund heraf ser mønstre og udvikler teorier. Alle feltarbejder er unikke, idet man træffer valg om fokus, tid og sted, samt får tilladelse af de studerede til at deltage i deres aktiviteter og tale med dem. Det er også væsentligt at understrege, at feltstudier finder sted i en aktuel tid, på specifikke steder og i særlige kontekster. Dette er måske særligt relevant at være opmærksom på, når man studerer teknologier, idet det er et felt i rivende udvikling, og hvor både teknologier og brugeres betingelser ændres kontinuerligt. Typisk er feltarbejder langvarige – de kan både vare fra flere måneder til år, men i dette projekt har deltagerobservationen særlige vilkår, da teknologibrug udendørs kun foregår i en brøkdel af de studeredes hverdag.

Der har også været et lidt utraditionelt forløb i forhold til at finde dem, vi vil ud og lave feltstudier hos, for ved projektstart i 2018 kunne vi ikke finde større organiserede fællesskaber, der brugte teknologi i naturen i en grad, så de fandt det relevant at fortælle os om det. Derfor måtte vi lægge ekstra arbejde i at opspore frontløbere, dvs. dem der går

forrest i brugen, for at få viden om hvilke aktiviteter de laver med teknologi, på hvilke baggrunde og deres erfaringer med det. Det viste sig nødvendigt til trods for, at der i flere år er blevet udviklet apps til brug i naturen med børn og unge.

Ud over præsentationer af projektet i traditionelle og sociale medier, har vi skrevet til 2845 uddannelsesinstitutioner, og herigennem fået en del kontakter. Vi valgte at supplere strategien med at kontakte – og lade kontakter viderehenvise os - med et lille indledende 5 spørgsmålsinterview pr. telefon eller mail. De, der lød særligt interessante for vores projekt, bad vi om et længere semistruktureret virtuelt interview af en time til halvandens varighed, for at få et grundlæggende kendskab til teknologibrug gennem de voksne i hele landet, der bruger teknologi med børn og unge. I projektets efterfølgende faser tager vi på flere feltstudier til relevante aktiviteter, for at erfare, hvordan aktiviteterne er strukturerede, hvordan de forløber i praksis og for at tale med både igangsætterne og deltagerne om, hvordan de oplever aktiviteten. Vi interviewer også teknologiudviklere for at høre om deres perspektiver på emnet og på udviklingen.

Den type feltstudier, vi benytter i dette projekt, er utraditionelle, idet der ikke blot er tale om tematiske studier, men om decideret aktivitetsbaserede. I 2019 har vi for eksempel været ude og observere specifikke aktiviteter som fx skoleelever, der afprøver Mols Bjerges oplevelsessti 'De underjordiske' og en naturvejleder, der underviser en klasse i et naturfotografforløb. I de forløb taler vi med lærere, elever og med dem, der udvikler aktiviteterne, og vi søger så vidt muligt at få adgang til flere aktiviteter, når vi er afsted. Vi har også været på Geocenter Møn i to dage i sommeren 2019 for at deltagerobservere tre forskellige klassetrin, der tager på GPS løb med Geocentrets tablets. Her har vi både talt med de ansvarlige fra Geocentret, med lærerne der har valgt at komme, og vi har været med rundt med mange af holdene og set dem lære at skulle finde vej på et virtuelt kort og svare på spørgsmål om geologi, lokalområdet, livstræer og i et tilfælde lærerens medbragte spørgsmål til sine elever.

Digital antropologi og virtuelle interviews

Det at inkludere online platforme og digitale teknologier, der er betydningsfulde for ens informanter, er efterhånden et relevant aspekt af ethvert feltarbejde (Albris & Wahlberg, 2018). For digitale data er en organisk del af nutidig forskning, da den digitale sfære spiller en stor rolle for vores kommunikation og videnstilegnelse generelt, og derfor er det også relevant at være opmærksom på, hvilken viden vi kan få gennem internettet, og hvilke fordele der kan være ved virtuel kommunikation. I den digitale etnografi er man også i teknologisk kontakt med sine kontakter (Pink et al., 2016). Vi kontakter potentielle kontakter gennem medier, mails og telefoner, ligesom vi foretager interviews gennem et virtuelt møderum eller andre slags opkald, hvor vi kan se hinanden via skærm og samtidig optage interviewet. Mange af dem vi interviewer, kommer vi senere ud til, og laver

feltstudier hos, men inden da er det værdifuldt at få et grundkendskab til, hvad de laver, hvorfor og til deres øvrige erfaringer. Interviewene er struktureret via en spørgeguide, og de transskriberes efterfølgende for så at blive analyseret.

En anden virtuel aktivitet er søgninger efter apps i App Store, Play butik såvel som over nettet i forskellige browsere. En tredje er at kommunikere for at nå praksisbrugere via vore hjemmeside, Facebook side og Instagram. En fjerde er søgninger efter virtuelle fællesskaber fx centreret om spil som Pokémon Go og Minecraft Earth. Dette for at få kontakter til praksisbrugere, der ikke spiller organiseret i skoleklasser, spejdergrupper mv. Den femte og sidste strategi i denne indledende fase er, at lave et online spørgeskema der undersøger danskernes kendskab til teknologi i naturen i 2018 (se spørgeskemaet udformning i bilag 4).

Læringsteoretisk vinkel

Da vi er optagede af, hvad teknologi gør ved børn og unges naturoplevelser, er det relevant at inddrage et bredt læringsperspektiv, der kan stille skarpt på den læring, der finder sted i specifikke praksisfællesskaber (Lave, 2009; Lave & Wenger, 2001), men vi arbejder også ud fra, at mennesker lærer gennem egne observationer og kropslige erfaringer både med teknologi og med natur (Schilhab, 2018) (Schilhab, 2018). I forhold til det sociale aspekt trækker vi på Laves teori om læring som social praksis (Lave, 1996). Her anskues læring som en dialektisk, historisk, kontekstualiseret forståelse, der er en del af de aktiviteter mennesker konstitueres i og af i praksisfællesskaber (Lave & Packer, 2008). Hertil er Hasses begreb om kulturelle læreprocesser relevant. Her ses læring som noget der udvikles både kognitivt og materielt såvel som både i kollektive og personlige dialektiske processer (2015).

Litteraturliste

- Albris, K., & Wahlberg, A. (2018). At være online: Webnografi og digitale metoder. In H. Bundgaard, H. O. Mogensen, & C. Rubow (Eds.), *Antropologiske projekter - en grundbog: Samfundslitteratur*.
- Hasse, C. (2015). *An Anthropology of Learning: On Nested Frictions in Cultural Ecologies*. London: Springer Science + Business Media.
- Hastrup, K. (2003). Introduktion: Den antropologiske videnskab. In *Ind i verden: En grundbog i antropologisk metode* (pp. 9-33). København: Hans Reitzels.
- Hastrup, K. (2010). Feltarbejde. In S. Brinkmann & L. Tanggaard (Eds.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (pp. 55-80). København: Hans Reitzel.
- Hastrup, K., Rubow, C., & Tjørnhøj-Thomsen, T. (2011). *Kulturanalyse - Kort fortalt*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Hylland Eriksen, T. (2004). Små steder – Store spørgsmål: Innføring i Socialantropologi. In Oslo: Universitetsforlaget.
- Lave, J. (1996). Teaching, as Learning, in Practice. *Mind, Culture and Activity*, 3(3), 149-169.
- Lave, J. (2009). Situeret læring og praksis i forandring. *Nordiske Udkast*, 37(1).
- Lave, J., & Packer, M. (2008). Towards a social ontology of learning. In S. Brinkmann, K. Emholdt, & G. Kraft (Eds.), *A Quality Stance: In memory of Steinar Kvale, 1938-2008* (pp. 17-46): Århus University Press.
- Lave, J., & Wenger, E. (2001). *Situated learning: legitimate peripheral participation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Pink, S., Horst, H., Postill, J., Hjorth, L., Lewis, T., & Tacchi, J. (2016). *Digital Ethnography: Principles and Practice*: Sage.
- Schilhab, T. (2018). Læring og dannelse ude. *Unge Pædagoger*, 78-85.